

ORIENTERING FRA MILJØSTYRELSENS REFERENCELABORATORIUM FOR STØJMÅLINGER

Hvilke spilleregler gælder der for støjen?

Orientering nr. 40

JJ/DH/CB/ilk

6. februar 2009

- **Oversigt over love og regler, der regulerer støj**
- **Miljøstyrelsens forskellige vejledninger**
- **Hvad kan politiet gribe ind overfor?**

Indhold

1. Indledning.....	2
2. Støj fra virksomheder og lignende - miljøbeskyttelsesloven.....	2
Godkendelsespligtige virksomheder	2
Retsbeskyttelsesperioden.....	3
Specielle typer af godkendelsespligtige virksomheder.....	3
Ikke-godkendelsespligtige virksomheder	4
3. Støjgrænser i konkrete bekendtgørelser	6
4. Lavfrekvent støj og vibrationer	7
5. Trafikstøj – planloven.....	7
Forebyggelse af støjproblemer	7
Grænseværdier for indendørs støjniveau.....	8
Håndbog om miljø og planlægning	9
6. Bestemmelser om boliger – Bygningsreglementet og Byggeloven.....	10
Boliger og lignende bygninger benyttet til overnatning	10
Andre bygninger end boliger.....	11
Støj fra naboerne.....	11
7. – og ellers ringer jeg til politiet!	12

Miljøstyrelsens Referencelaboratorium for Støjmålinger
c/o DELTA – Venlighedsvej 4 – 2970 Hørsholm
Tlf.: 72 19 40 00 – Fax: 72 19 40 01 – www.delta.dk/reflab

1. Indledning

Både fra støjlaboratorierne og fra mange kommuner er der kommet mange spørgsmål om, hvilke regler, bekendtgørelser og vejledninger om støj, der bør bruges i hvilken sammenhæng. Det er temmelig kompliceret at gøre rede for, så derfor har Referencelaboratoriet og Miljøstyrelsen sat sig sammen og lavet denne oversigt.

Det er hensigten, at den skal kunne hjælpe både måleteknikere og sagsbehandlere i kommunerne med at afklare de administrative rammer for den enkelte støjsag. Oversigten kommer derimod ikke i noget videre omfang ind på forskrifter og vejledninger om måling eller beregning af støj, så derfor er det en usædvanlig lidt ”støjteknisk” udgave af Orientering fra Referencelaboratoriet.

Hovedvægten bliver lagt på de regler, der har deres udspring i miljøbeskyttelsesloven og i planloven, men der er også regler om støj i medfør af byggeloven og i politiloven (”politivedtægter”).

2. Støj fra virksomheder og lignende - miljøbeskyttelsesloven

Man skelner helt grundlæggende mellem *godkendelsespligtige* virksomheder og alle andre former for og typer af virksomhed.

Godkendelsespligtige virksomheder

Godkendelsespligtige virksomheder er de typer af virksomhed, som står på listen i bilag 1 og 2 i godkendelsesbekendtgørelsen¹.

Godkendelsespligtige virksomheder skal have en miljøgodkendelse, inden de påbegyndes eller udvides, og der skal være støjvilkår i godkendelsen (jf. § 14, stk. 1, nr. 3, i godkendelsesbekendtgørelsen). For en ny virksomhed vil støjvilkåret indeholde støjgrænser, som er identiske med de vejledende grænseværdier i støjvejledningen², men for ældre virksomheder kan støjgrænserne undertiden være lempet. Så for en godkendelsespligtig virksomhed er der både klarhed over, hvilke regler for støj, som gælder konkret for virksomheden, og klarhed over hvem der har ansvaret for at føre tilsyn med, at vilkåret er overholdt. I de fleste miljøgodkendelser er der også kontrolvilkår, så der ikke efterfølgende kan opstå tvivl om, hvordan kontrollen skal foregå.

¹ Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. (nr. 1640 af 13. december 2006) med senere ændringer.

² Støj fra virksomheder, Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984. I vejledning nr. 3/2003 ”Ekstern støj i byomdannelsesområder” giver kapitel 5 supplerende bemærkninger til de vejledende grænseværdier, herunder vejledende grænseværdier for forskellige byfunktioner.

Det er ikke i denne sammenhæng væsentligt, om virksomhedstypen står på listen i godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1 (fuld godkendelse, jf. § 1, stk. 3 i godkendelsesbekendtgørelsen) eller på listen i bilag 2 (forenklet godkendelse, jf. § 1, stk. 4, i samme bekendtgørelse), fordi der under alle omstændigheder skal fastsættes støjvilkår. Den grundlæggende forskel er i dokumentationsniveauet ved ansøgning, jf. bilag 3, pkt. 30-32, sammenlignet med bilag 4, pkt. 28-29.

Godkendelsesmyndigheden er i de fleste tilfælde kommunen, men hvis der står (s) efter virksomhedstypen i bilag 1, er et af de statslige miljøcentre i Roskilde, Odense eller Århus miljømyndighed.

Retsbeskyttelsesperioden

Når en virksomhed har en miljøgodkendelse, medfører det blandt andet, at der kun i helt specielle tilfælde kan ske en yderligere regulering af de forhold, som godkendelsen omfatter, inden for de første 8 år efter, at godkendelsen er meddelt, jf. § 41a i miljøbeskyttelsesloven³.

Efter udløbet af denne *retsbeskyttelsesperiode* kan tilsynsmyndigheden tage godkendelsen op til revurdering og kan eventuelt meddele ændrede vilkår i form af påbud.

Hvis et forhold derimod ikke er omfattet af miljøgodkendelsen, for eksempel vibrationer fra en virksomhed, og hverken virksomheden eller tilsynsmyndigheden var (eller burde have været) opmærksomme på forholdet, da ansøgningen om godkendelse blev behandlet, men som efterfølgende viser sig at give anledning til gener for de omboende, skal tilsynsmyndigheden tage miljøgodkendelsen op til revurdering og om nødvendigt gribe ind med et påbud, der begrænser forureningen for dette forhold (jf. § 41a, stk. 2, i miljøbeskyttelsesloven).

Specielle typer af godkendelsespligtige virksomheder

Normalt lægger man støjvejledningens vejledende grænseværdier til grund for støjvilkåret i en miljøgodkendelse. For nogle enkelte, særlige typer af virksomheder er der imidlertid udarbejdet specielle vejledninger, som giver retningslinjer og vejledende grænseværdier for de pågældende typer af godkendelsespligtig virksomhed. Det gælder således for:

- Flyvepladser og lufthavne (Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1994 – to bind)
- Skydebaner (Miljøstyrelsens vejledning nr. 1/1995)
- Motorsportsbaner (Miljøstyrelsens vejledning nr. 2/2005)
- Forlystelsesparker (Miljøstyrelsens vejledning nr. 7/2006).

³ Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse (nr. 1757 af 22. december 2006) med senere ændringer.

Vejledningen ”Støj fra forlystelsesparker” indeholder ikke særskilte støjgrænser for denne type af virksomhed, men henviser til de generelle grænseværdier i støjvejledningen.

For motorsportsbaner gælder det, at de særlige vejledende grænseværdier (med en sammenhæng mellem antal træningsdage pr. uge og støjniveau) kun gælder for de typiske motorsportsaktiviteter, som omfatter træningsdage og -aftener samt løb og løbstræning i et antal weekender.

For udlejningskørsel (typisk på timebasis) benyttes derimod anvisningerne og de generelle støjgrænser i støjvejledningen.

På større motorsportsanlæg kan der forekomme både udlejningskørsel og normale klubaktiviteter. Her giver motorsportsvejledningens afsnit 3.5.1 bemærkninger og anvisning på en af de måder, som den slags komplicerede situationer kan reguleres på. Anvisningerne for motorsportsbaner benyttes også for motorsportsaktiviteter på baner, der drives af ungdomsskoler, ungdomsklubber og lignende.

Ikke-godkendelsespligtige virksomheder

Andre virksomheder er en broget skare. Udgangspunktet er her, at virksomheden ikke skal have en forudgående miljøgodkendelse eller tilladelse til at begynde sin aktivitet, men tilsynsmyndigheden (normalt kommunalbestyrelsen, også hvis der er tale om en kommunal aktivitet) kan meddele påbud om at nedbringe, forhindre eller dæmpe støjen, nemlig hvis der er tale om:

- Erhvervsvirksomheder, der ikke er godkendelsespligtige. Herunder også private eller offentlige bygge- og anlægsarbejder (for eksempel byggepladser), og faste anlæg til energiproduktion. Det står i miljøbeskyttelsesloven § 42, stk. 1
- Idrætsanlæg, fritidsklubber eller lignende fritidsaktiviteter, jf. miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 3. Ud fra denne regel kan kommunen gribe ind overfor generende støj fra sportspladser, børnehaver, fritidshjem og lignende, men ikke fra skoler (i skoletiden, fordi en skole ikke er en fritidsaktivitet) og heller ikke fra en almindelig legeplads eller andre steder, hvor der sker uorganiseret leg
- § 17 i ”miljøaktivitetsbekendtgørelsen”⁴, samler forskellige regler:
 - ♦ Ikke-erhvervsmæssig brug af støjende, motordrevne redskaber, værktøj og lignende. Bestemmelsen er i praksis mest brugt til at fastsætte kommunale bestemmelser eller forskrifter om brug af støjende motorredskaber (for eksempel brug af græsslåmaskiner eller motorsave i villa- eller sommerhusområder), men den kan også bruges til at gribe ind i konkrete situationer

⁴ Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter (bekendtgørelse nr. 1517 af 14. december 2006) med senere ændringer og tilføjelser.

- ♦ Generende knallertkørsel eller lignende på privat grund uden for godkendte baner
- ♦ Ventilationsanlæg på private eller kommunale ejendomme

Normalt lægger man støjvejledningen og de vejledende grænseværdier heri til grund for påbud.

Når støjbelastningen et sted er højere end de vejledende grænseværdier for den konkrete arealanvendelse, kan kommunen sige, at der foreligger en ”væsentlig støjulempe” eller en ”væsentlig forurening”, hvilket er betingelsen for at gribe ind.

Når kommunen udarbejder et påbud, gælder det dog ikke automatisk, at støjen skal bringes ned til de vejledende grænseværdier, fordi kommunen også skal vurdere de tekniske og økonomiske muligheder for at dæmpe støjen.

I en hel del tilfælde vælger kommunen at fastsætte *driftsvilkår* i et påbud, for eksempel om at værkstedet ikke må være i drift med åbne døre udenfor tiden kl. 07-18, at der skal opsættes et 2 m højt støjhegn, eller at der ikke må foregå kørsel på et bestemt område i aften- og natperioden, frem for at fastsætte et vilkår med *støjgrænser*. Det kan give både en bedre forståelse hos sagens parter af, hvad der giver støj, og hvordan den kan undgås, og en enklere kontrol med om vilkåret overholdes. Det forudsætter dog, at kommunens teknikere har vurderet, at den pågældende foranstaltning er tilstrækkelig til at bringe støjpåvirkningen ned til eller i rimelig nærhed af de vejledende støjgrænser for den pågældende områdetype på det pågældende tidspunkt.

Et påbud om at nedbringe støj og/eller reducere støjgenerne fra en virksomhed kan ikke omfatte aktiviteter udenfor virksomhedens område, herunder på offentlig vej. Påbuddet er ikke (nødvendigvis) begrænset til virksomhedens stationære støjklender, men kan også omfatte kørsel på virksomhedens område, udendørs arbejde osv. Et påbud kan også omfatte bestemmelser om tilkørselsforhold, hvorved der indirekte kan ske en regulering af aktiviteter uden for virksomhedens eget område.

I nogle særlige situationer anbefales det ikke at gennemføre støjmålinger som grundlag for at vurdere, om der skal meddeles påbud. Miljøstyrelsen har i et antal sager anbefalet, at tilsyn i forbindelse med klager over støj fra legende børn i børnehaver, fritidshjem og lignende i stedet baseres på en konkret vurdering af, om der forekommer væsentlige støjgener og støj i usædvanligt omfang, og om der ved ændring eller vedligehold af belægning, legeredskaber m.v. eller ved opførelse af støjafskærmning eventuelt kan opnås en nedsættelse af støjulemper for de omkringboende. Tilsvarende kan der for udendørs servering i forbindelse med restaurationer fastsættes tidsmæssige og indretningsmæssige begrænsninger som alternativ til påbud om overholdelse af konkrete støjgrænser.

En ikke-godkendelsespligtig virksomhed kan undtagelsesvis være en virksomhed, som egentlig står på en af listerne i godkendelsesbekendtgørelsen, men hvor kommunen har truffet konkret afgørelse om, at den pågældende virksomhed ikke er godkendelsespligtig. Det kan eksempelvis

være tilfældet, hvis der er tale om en lille og ikke forurenende virksomhed, en sjældent benyttet flyveplads osv. Her kan kommunen så meddele påbud om at begrænse forureningen, herunder støjen, efter miljøbeskyttelseslovens § 42. Hvis der er tale om en af de virksomheder, hvor der findes en specialvejledning, skal anvisningerne heri lægges til grund for påbuddet, men ellers bruges støjvejledningen.

3. Støjgrænser i konkrete bekendtgørelser

For nogle ganske få, helt specielle virksomheder eller aktiviteter er der fastsat grænser i lovgivningen (i form af bekendtgørelser) for, hvor høj støjen må være. For de pågældende aktiviteter er myndighedsbehandlingen forenklet, idet det element af skøn, som normalt skal indgå i sagsbehandlingen, ikke findes.

- Hurtigfærgeruter skal have en særlig miljøgodkendelse, inden de påbegyndes, eller inden der indsættes et nyt skib på en tidligere godkendt rute. Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 821 af 23. oktober 1997 fastsætter (vejledende) grænseværdier for støj fra hurtigfærgeruter. Der er både støjgrænser for den lavfrekvente støj og for den almindelige støj. De vejledende grænseværdier anvendes til at fastsætte konkrete støjvilkår for den enkelte rute i godkendelsen, hvor Miljøstyrelsen i fællesskab med Skov- og Naturstyrelsen er godkendelsesmyndighed.
- For vindmøller er der fastsat støjgrænser i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1518 af 14. december 2006. Når man vil etablere eller ændre en vindmølle, skal man anmelde det til kommunen, og i samme forbindelse skal man dokumentere, at vindmøllerne kan overholde bekendtgørelsens støjgrænser. Støjgrænserne skal overholdes af den samlede støj fra alle vindmøller i området. Vindmøllen skal desuden drives og vedligeholdes, således at støjgrænserne er overholdt.
- Forsvarets skyde- og øvelsesområder er omfattet af reglerne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 468 af 13. juni 2002. Bekendtgørelsen har grænser for støjens maksimalværdi, grænser for hvor tæt på boliger, støjende aktiviteter i nogle af øvelsesområderne må finde sted, og endelig detaljerede regler for aktiviteterne på hvert enkelt af øvelsesområderne. Kommunen fører tilsyn med, at bekendtgørelsens regler overholdes, og indberetter overtrædelser til Miljøstyrelsen og Forsvarsministeriet.
- Autoværksteder er omfattet af reglerne i bekendtgørelse nr. 922 af 5. december 1997. Den fastsætter afstandsgrenser mellem ”forureningsfølsomt område” og aktiviteter som lake-ring og undervognsbehandling, støjende og stærkt støjende aktiviteter. Der er ikke eksplisitte støjgrænser i bekendtgørelsen, men bestemmelsen i § 3 om, at drift af autoværksteder ikke må give anledning til væsentlige støjgener i omgivelserne, udgør en reference til de vejledende grænseværdier i støjvejledningen.

4. Lavfrekvent støj og vibrationer

Nogle virksomheder kan give anledning til særlig lavfrekvent støj eller til følelige vibrationer i boliger i nærheden. Til hjælp for håndteringen af den slags sager har Miljøstyrelsen udsendt Orientering nr. 9/1997 ”Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø”. Orienteringen beskriver anbefalede målemetoder for både lavfrekvent støj (som skal måles indendørs ved brug af en særlig metode) og vibrationer. Desuden indeholder den anbefalede grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer.

Det forekommer ikke særlig ofte, at der på forhånd forventes problemer af denne art fra godkendelsespligtige virksomheder, så derfor er det sjældent, at der fastsættes vilkår i miljøgodkendelsen. Desto mere hyppigt sker det, at der må meddeles et efterfølgende påbud om at nedbringe den generende støj- eller vibrationspåvirkning. I den forbindelse henledes opmærksomheden på miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2, hvor der er en liste over situationer, hvor tilsynsmyndigheden skal tage en miljøgodkendelse op til revurdering, selv om retsbeskyttelsesperioden ikke er udløbet.

5. Trafikstøj – planloven

Støjen fra veje og jernbaner er ikke specifikt undtaget fra miljøbeskyttelsesloven, men der er ikke i loven hjemmel til at gribe ind over for trafikstøjen fra veje og jernbaner. Derimod betragtes trafikterminaler som virksomheder, hvor lovens § 42 giver hjemmel for indgreb. Begrebet omfatter for eksempel busendestationer, garageanlæg, rangerbanegårde og i en vis grad støj fra holdende tog ved stationer.

Forebyggelse af støjproblemer

Det væsentligste redskab til at forhindre støj fra veje og jernbaner er forebyggelse. Her findes den centrale bestemmelse i planloven⁵. Efter § 15a i denne lov må støjbelastede arealer kun udlægges til støjfølsom anvendelse (fx boliger) i en lokalplan, hvis planen har bestemmelser om etablering af afskærmningsforanstaltninger, der kan sikre den fremtidige anvendelse mod støjgener. Et areal er støjbelastet, når støjen er højere end Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for den planlagte anvendelse.

Bestemmelsen i planloven betyder, at der omkring alle støjende virksomheder og anlæg, støjende fritidsanlæg, veje og jernbaner med videre er et større eller mindre område, som kan betegnes ”støjkonsekvensområde”, hvor støjen er højere end de vejledende grænseværdier. Det kan derfor ikke udlægges til nye boliger og lignende, med mindre lokalplanen samtidig indeholder bestemmelser om, at bygherren skal opføre støjskærme eller tilsvarende støjbeskyttelse.

⁵ Bekendtgørelse af lov om planlægning (nr. 813 af 21. juni 2007) med senere ændringer.

Lovbestemmelsen sikrer både, at de fremtidige beboere ikke udsættes for generende støj, og at boligområder ikke breder sig hen imod velfungerende virksomheder. Det er ikke altid, at støjkonsekvensområdet er tydeliggjort eller optegnet for eksempel i kommuneplanen, men derfor findes det alligevel.

Ud over de vejledninger og bekendtgørelser, som allerede er nævnt, kan følgende af Miljøstyrelsens vejledninger finde anvendelse i forbindelse med støjplanlægning:

- Støj fra veje (vejledning nr. 4/2007)
- Støj og vibrationer fra jernbaner (vejledning nr. 1/1997; tillæg pr. juli 2007)
- Støjkortlægning og støjhandlingsplaner (vejledning nr. 4/2006). Vejledningen har i kapitel 12 vejledende grænseværdier til brug for en enkel og oversigtlig planlægning omkring virksomheder
- Beregning af støjkonsekvensområder omkring forsvarrets øvelsesområder (vejledning nr. 8/1997).

Grænseværdier for indendørs støjniveau

Alle de vejledende grænseværdier for trafikstøj gælder for det udendørs støjniveau.

Som noget nyt offentliggjorde Miljøstyrelsen i juli 2007 dog vejledende grænseværdier for det indendørs støjniveau til brug i specielle situationer ved planlægning for nye boliger i byer, og som gælder for støj fra både virksomheder, jernbaner og veje. De nye grænseværdier fremgår af hhv. et tillæg til støjvejledningen (vejledning nr. 5/1984), et tillæg til togstøjvejledningen (vejledning nr. 1/1997) og den nye vejstøjvejledning.

De nye grænseværdier hænger sammen med en tilføjelse til planloven, som giver mulighed for, at der i lokalplanen kan stilles krav om isolering af ny boligbebyggelse mod støj i eksisterende boligområder eller områder for blandede byfunktioner. Tilføjelsen giver mulighed for, at der kan ske byfornyelse og huludfyldning i eksisterende boligområder i byer, selv om støjen er højere end de vejledende grænseværdier, og der ikke er mulighed for at støjafskærme boligerne, idet der så i stedet stilles særlige krav til støjisolering af boligerne.

Der er anført forskellige grænseværdier for de tre støjkloder, men udformningen af værdierne er ens. Det gælder, at:

- Alle udendørs arealer, der anvendes til ophold i umiddelbar tilknytning til boligerne, eller som anvendes til færdsel til fods i nærheden af boligerne, ikke må udsættes for højere støj end de sædvanlige vejledende grænseværdier (for støjen udendørs), og

- boligernes facader skal udformes, således at der kan overholdes en speciel grænseværdi indendørs i sove- og opholdsrum, når vinduerne er åbnet svarende til et åbningsareal på 0,35 m² pr oplukkeligt vindue. Den specielle grænseværdi er 12 dB lavere end den sædvanlige grænseværdi for støjniveauet udendørs.

Endelig bør boligerne orienteres, så der så vidt muligt er opholds- og soverum mod den stille facade og birum mod støj-kilden. Udformningen af facaden, som sikrer det indendørs støjniveau, kan for eksempel have form af glasafskærmning i en vis afstand fra selve facaden eller af særligt isolerende, oplukkelige vindueskonstruktioner.

Håndbog om miljø og planlægning

Miljøstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen udsendte i 2004 en ny udgave af Håndbog om miljø og planlægning, som i detaljer og med mange eksempler beskriver, hvordan miljøbeskyttelseslovens muligheder for indgreb kan kombineres med planlovens bestemmelser om forebyggelse.

Håndbogen beskriver blandt andet et system til enkel indplacering af virksomheder i byer, hvor de fleste typer af virksomheder og anlæg er beskrevet ved en såkaldt miljøklasse, der angiver, hvor tæt ved boliger en sådan virksomhed normalt kan placeres uden at give anledning til støjgener. I samme forbindelse er også samspillet mellem virksomheder og trafik beskrevet. Alle de pågældende virksomheder er beskrevet på håndbogens ”blå sider”.

Håndbogen retter sig især mod trafik- og arealplanlægning i byer, men giver også vejledning til brug for miljørager. Her skal særlig gøres opmærksom på bestemmelsen i miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 5, som siger, at kommunen på forhånd kan tilkendegive overfor en virksomhed, hvis det kan forventes, at den kommer med krav om begrænsning af virksomhedens forurening eller forbud mod virksomhedens drift.

Bestemmelsen har stor betydning for de ikke-godkendelsespligtige virksomheder, som kan etableres og tages i brug uden forudgående miljøgodkendelse, men som efterfølgende kan blive reguleret af omkostningskrævende påbud. Det er som regel både enklere og billigere at forebygge støj end at dæmpe den efterfølgende. Tilkendegivelsen erstatter ikke den normale procedure for varsel af påbud eller forbud i den konkrete situation.

6. Bestemmelser om boliger – Bygningsreglementet og Byggeloven

Bygningsreglementet⁶ har bestemmelser om lydforholdene i boliger. Bestemmelserne skal blandt andet begrænse støj fra tilgrænsende boliger eller erhvervsenheder (gennem krav til lyd-isolation), fra bygningens installationer og fra nærliggende veje og jernbaner. Der er tilsvarende krav om lydforholdene i undervisningsbygninger og daginstitutionsbygninger. For kontor-byggeri, hospitaler mv. bør der opstilles specifikke lydbestemmelser for hvert enkelt byggeri.

Henvendelser om lyd-isolation og støj i medfør af byggelovgivningen skal typisk ske til kommunens byggesagsafdeling.

Bygningsreglementets krav gælder for nybyggeri og væsentlige om- og tilbygninger, og de giver anvisninger for de aktuelle byggeriers udformning. Kommunen kan nægte ibrugtagning af byggeri, hvor kravene ikke er opfyldt. Derimod giver bygningsreglementet og byggeloven ikke grundlag for, at myndighederne kan gribe ind overfor støjen fra fx installationer, der ikke hører til den pågældende bygning, eller overfor støj fra virksomheder.

Bygningsreglementet har funktionskrav og ikke-konkrete grænser eller kriterier om støj, men i vejledningsspalten i BR08 og i en tilknyttet SBI-anvisning⁷ om Bygningsreglement 2008 gives anvisninger på, hvilke krav, der anses for tilstrækkelige til at opfylde funktionskravene.

Boliger og lignende bygninger benyttet til overnatning

Bygningsreglementets krav for boliger gælder også for hoteller, kollegier, klublejligheder, plejehjem og lignende, der benyttes til overnatning. Der er henvist til standarden DS 490, klasse C, angående det højeste tilladte støjniveau fra bygningens tekniske installationer: L_{Aeq} 30 dB.

Hvis trafikstøjen udenfor bygningen er højere end L_{den} 58 dB (for veje) eller L_{den} 64 dB (for jernbaner), må det indendørs støjniveau for hver af støjtyperne højst være 33 dB, når vinduer og døre er lukkede, og udeluftventiler er åbne. Dette krav gælder uafhængigt af den grænseværdi for indendørs støj med åbne vinduer, som er omtalt i forrige afsnit, og som gælder for lokalplanlægning for boliger i eksisterende, støjbelastede boligområder eller områder for blandede byfunktioner.

Støjen fra tekniske installationer i erhvervsenheder i bygningen må ikke overskride støjvejledningens vejledende grænseværdier for indendørs støj fra virksomheder i samme bygning. Der henvises også til Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 om lavfrekvent støj mv.

⁶ Bygningsreglementet af 2008, bekendtgørelse nr. 45 af 30. januar 2008, trådte i kraft 1. februar 2008. Det er udstedt af Erhvervs- og Byggestyrelsen i medfør af Byggeloven (lovbekendtgørelse nr. 452 af 24. juni 1998 med senere ændringer).

⁷ SBI-anvisning nr. 216 om BR08. Den kan hentes på www.sbi.dk/br08.

Støj udendørs fra bygningens tekniske installationer behandles jf. Støjvejledningens grænseværdier for natperioden, men gælder i medfør af BR08 også ved bygningens egne vinduer og opholdsarealer.

Andre bygninger end boliger

For undervisningsrum og opholdsrum i daginstitutioner er grænseværdien for støj fra tekniske installationer: L_{Aeq} 30 dB, og for støj fra veje eller togtrafik: L_{den} 33 dB.

Støj fra naboerne

Bortset fra de nævnte bestemmelser i Bygningsreglementet, herunder kravene til bygningens lydisolations svarende til kravniveauet på opførelsestidspunktet, findes der ikke regler, der kan bruges til at forebygge, at naboer generer hinanden med støj.

I lejeloven⁸ og i lov om leje af almene boliger er der bestemmelser om, at en lejer kan ”pålægges retsfølger”, hvis lejeren udøver uacceptabel støj til væsentlig gene i form af uacceptabelt støjende menneskelig adfærd, stærk musikstøj eller stærk maskinstøj, eller støjende adfærd i øvrigt (herunder støj fra husdyr).

Retsfølger betyder, at huslejenævnet eller beboerklagenævnet kan give lejer en advarsel om at ophøre med den støjende adfærd, eller i en periode kan gøre lejemålet betinget af, at lejer ikke støjer. Det er en forudsætning for, at huslejenævnet eller beboerklagenævnet kan pålægge en retsfølge, at udlejer eller boligselskabet først har givet den støjende lejer en påmindelse om at ophøre med den støjende adfærd.

Beboere, der er generet af nabostøj, skal derfor henvende sig til udlejer (eller boligselskab). Hvis lejeren trods påmindelsen fortsætter den støjende adfærd, kan udlejer eller boligselskabet indbringe sagen for beboerklagenævnet eller huslejenævnet. De pågældende nævn hører hjemme under kommunen og har myndighed til at træffe afgørelser om blandt andet overtrædelse af husordenen.

Herudover har mange ejendomsselskaber, boligforeninger, andelsforeninger, grundejerforeninger og lignende ordensregler, som kan lægges til grund for at løse en opstået konflikt med nabostøj.

⁸ Lov om leje af almene boliger, lovbekendtgørelse nr. 394 af 2. maj 2006, henholdsvis lov om leje, lovbekendtgørelse nr. 395 af 2. maj 2006.

7. – og ellers ringer jeg til politiet!

Politiet har blandt meget andet til opgave at ”afværge fare for forstyrrelse af den offentlige orden”, står der i politiloven⁹. De nærmere regler er beskrevet i ordensbekendtgørelsen¹⁰, som gælder i alle politikredse, og som har afløst de tidligere politivedtægter. I § 8, stk. 1 står, at politiet kan forbyde brug af højttalere, musikanlæg, musikinstrumenter eller lignende, når benyttelsen må antages at være til væsentlig ulempe for de omkringboende eller forbipasserende. Bestemmelsen giver politiet mulighed for at gribe ind overfor støj fra musik og lignende, hvad enten der spilles for åbne eller lukkede vinduer, men ikke overfor andre støjklender.

Støj, der frembringes på offentlig vej, for eksempel ved at der benyttes særligt støjende køretøjer hører også under politiets arbejde. Der er fastsat bestemmelser om indretningen af køretøjer, hvor der blandt andet er grænser for støjudsendelsen, og hvis et køretøj er usædvanligt støjende, må det antages at det er modificeret på en ulovlig måde. Ordensbekendtgørelsen har en regel (§ 8, stk. 2) om, at ”råben med varer” ikke må finde sted udenfor tidsrummet kl. 07-18 og ikke, når det kan være til ulempe for hospitaler, skoler og lignende.

Ordensbekendtgørelsen giver endelig politiet mulighed for at fastsætte regler for sejlads med motorbåde for at forebygge unødigt støj, der er til ulempe for andre. For mange havne har havnebestyrelsen i øvrigt fastsat regler for sejlads med motorbåde.

⁹ Politiloven, lov nr. 444 af 9. juni 2004.

¹⁰ Bekendtgørelse om politiets sikring af den offentlige orden og beskyttelse af enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed mv., samt politiets adgang til at iværksætte midlertidige foranstaltninger, bekendtgørelse nr. 511 af 20. juni 2005.